

Kod ucznia

Data urodzenia ucznia
dzień miesiąc rok

**II Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy
dla szkół podstawowych
województwa wielkopolskiego
ETAP WOJEWÓDZKI
Rok szkolny 2012/2013**

Drogi Uczestniku!

Witamy Cię serdecznie i gratulujemy zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego II Wojewódzkiego Konkursu Przyrodniczego dla uczniów szkół podstawowych.

*Test, do którego przystępujesz, zawiera **24 zadania**. Wśród nich jest 15 zadań zamkniętych i 9 zadań otwartych.*

*Do każdego **zadania zamkniętego** zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:*

A	B	C	D

*Do każdego zadania zamkniętego zaproponowano cztery odpowiedzi, oznaczone literami: A, B, C, D. Wybierz **tylko jedną odpowiedź** i zapełnij kratkę przy pomocy **dlugopisu lub pióra** (do kodowania nie można używać ołówka) z odpowiadającą jej literą na karcie odpowiedzi, np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:*

☒	B	C	D

Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź:

☒	B	☒	D

*Za każdą poprawnie udzieloną odpowiedź otrzymasz **jeden punkt**, a za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi – zero punktów.*

*W dziewięciu **zadaniach otwartych**, za rozwiązanie możesz otrzymać maksymalnie 25 punktów, **pełne rozwiązania** zapisz starannie i czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj (nie stosuj korektora).*

Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (w tym również kalkulatora). Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami do członków Komisji.

*Laureatami Konkursu Wojewódzkiego zostają uczniowie, którzy zdobędą co najmniej **85% punktów**, czyli **34 punkty**.*

*Na udzielenie odpowiedzi masz **60 minut**. Jeśli skończysz rozwiązanie testu wcześniej, sprawdź go kilka razy, oddaj Komisji kartę odpowiedzi oraz zestaw pytań i opuść salę.*

Życzymy Ci powodzenia!

ZADANIA ZAMKNIĘTE:

Zadanie 1. (1 pkt)

Wskaż królestwo, do którego należy prezentowany poniżej organizm.

- A. rośliny;   B. bakterie;   C. protisty;   D. zwierzęta;

Zadanie 2. (1 pkt)

Ziemia wykonuje ruch obrotowy (wirowy) i obiegowy. Zaznacz odpowiedź, w której określono prawidłowy kierunek ruchu wirowego i obiegowego Ziemi.

- A. obrotowy z E na W oraz obiegowy odwrotny do ruchu wskazówek zegara;
B. obrotowy z W na E oraz obiegowy odwrotny do ruchu wskazówek zegara;
C. obrotowy z W na E oraz obiegowy zgodny z ruchem wskazówek zegara;
D. obrotowy z E na W oraz obiegowy zgodny z ruchem wskazówek zegara;

Zadanie 3. (1 pkt)

Jaki typ gleby powstaje na polodowcowych lessach? Zaznacz prawidłową odpowiedź.

- A. rędzina;   B. gleba biellicowa;   C. mada;   D. czarnoziem;

Zadanie 4. (1 pkt)

Tlen rozpuszcza się w wodzie. Zaznacz odpowiedź, w której prawidłowo określono wpływ temperatury na jego rozpuszczalność.

Rozpuszczalność:

- A. jest taka sama w różnych temperaturach;
B. rośnie wraz ze wzrostem temperatury wody;
C. maleje wraz ze wzrostem temperatury wody;
D. waha się, gdy rośnie temperatura wody;

Zadanie 5. (1 pkt)

U różnych gatunków owadów postać larwalna ma charakterystyczną postać. Wskaż owada, którego larwą jest pędrak.

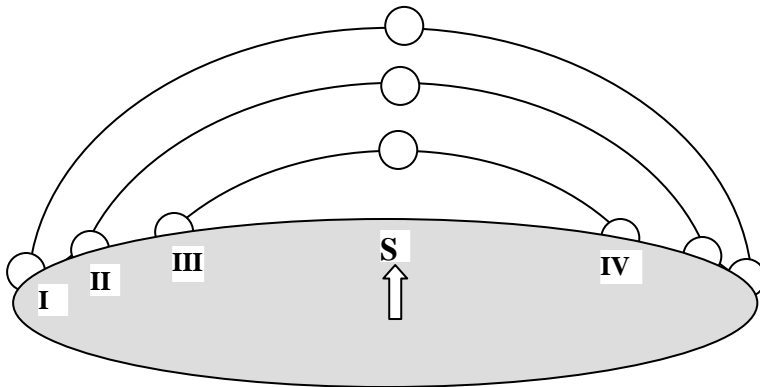

- A. motyl;   B. chrabąszcz;   C. mucha;   D. komar;

Zadanie 6. (1 pkt)

Na schemacie przedstawiono pozorną wędrówkę/drogę Słońca po niebie oraz wysokość górowania Słońca nad widnokretem w różnych porach roku.

Wskaż odpowiedź, która obrazuje miejsce wschodu Słońca zimą.

- A. I   B. II   C. III   D. IV

Zadanie 7. (1 pkt)

Staś obserwował pod mikroskopem komórki. Zaznacz komórkę, w której **nie dostrzegł** jądra komórkowego:

- A. eryocyty (czerwone krwinki) człowieka;
B. euglena zielona;
C. skórka cebuli;
D. pantofelek

Zadanie 8. (1 pkt)

Zaznacz nazwę kontynentu, na którym znajduje się najwyższy szczyt świata Mount Everest.

- A. Ameryka Pd.   B. Afryka;   C. Azja;   D. Europa;

Zadanie 9. (1 pkt)

W radio podano wiadomość o zezadzeniu pewnej rodziny. Wskaż, jaki gaz spowodował tę tragedię:

- A. siarkowodór;   B. dwutlenek węgla ;   C. tlenek węgla;   D. metan;

Zadanie 10. (1 pkt)

Jakiego rodzaju oddziaływanie obserwujemy podczas spadania kroplek deszczu? Zaznacz prawidłową odpowiedź.

- A. elektrostatyczne;   B. grawitacyjne;   C. magnetyczne;   D. sprężyste;

Zadanie 11. (1 pkt)

W Układzie Słonecznym znajduje się pas planetoid, które obiegają Słońce. Zaznacz odpowiedź, która określa ich położenie.

Planetoidy obiegają Słońce pomiędzy orbitami:

- A. Jowisza a Saturna;
- B. Merkurego a Wenus;
- C. Marsa a Jowisza;
- D. Ziemi a Marsa;

Zadanie 12. (1 pkt)

Wskaż odpowiedź, która podaje ciężar osoby o masie 60 kg na Ziemi.

- A. 100N   B. 600N   C. 60N   D. 6000N

Zadanie 13. (1 pkt)

Zaznacz nazwę paproci występującej w polskich lasach, która **nie podlega** ochronie gatunkowej:

- A. nerecznica samcza;
- B. długosz królewski;
- C. jęczyznik zwyczajny;
- D. pióropusznik strusi;

Zadanie 14. (1 pkt)

Wskaż odpowiedź zawierającą nazwisko uczonego, który jest autorem teorii ewolucji:

- A. Karol Darwin;   B. Grzegorz Mendel;   C. Ludwik Pasteur;   D. Dmitrij Mendelejew;

Zadanie 15. (1 pkt)

Do gleby trafia wiele odpadów, które rozkładają się w różnym tempie. Zaznacz odpowiedź, wskazującą odpad rozkładający się najdłużej:

- A. gazeta;   B. plastikowa butelka;   C. puszka po konserwie;   D. skórka od banana;

Zadania otwarte

Zadanie 16. (4 pkt)

W Warszawie (52° N, 21° E) jest godzina 9:00 czasu słonecznego. Oblicz czas słoneczny w tym samym momencie w Barcelonie (41° N, 2° E).

Wykonaj zadania pomocnicze:

1. Ustal długość geograficzną miast:

Warszawa: .....

Barcelona: .....

2. Oblicz różnicę długości geograficznych obu miejscowości:

.....

3. Oblicz różnicę czasu słonecznego i określ czas słoneczny w Barcelonie.

Obliczenia: .....

.....

4. Sformułuj odpowiedź.

Odp.....

Zadanie 17. (4 pkt)

Wpisz w ramki nazwy pojęć astronomicznych, których dotyczą poniższe opisy.

- A. Droga jaką pokona światło w ciągu roku w próżni z prędkością 300 tys. km/h.

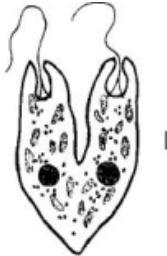
B. Skalne ciało niebieskie, mniejsze od planety, krążące po swojej orbicie wokół gwiazdy.

C. Gazowa kula, która świeci swoim własnym światłem.

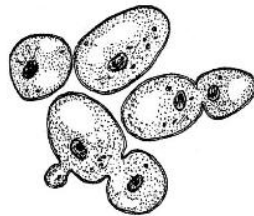
D. Ciało niebieskie o średnicy większej niż 1000 km, obracające się wokół własnej osi, obiegające gwiazdę i świecące światłem odbitym.

Zadanie 18. (3 pkt)

Rozmnażanie się organizmów jest warunkiem przetrwania gatunku. Rozpoznaj i nazwij wybrane sposoby rozmnażania bezpłciowego charakterystyczne dla organizmów przedstawionych na rysunkach.

A.....

B.....

C.....

D.....

E.....

F.....

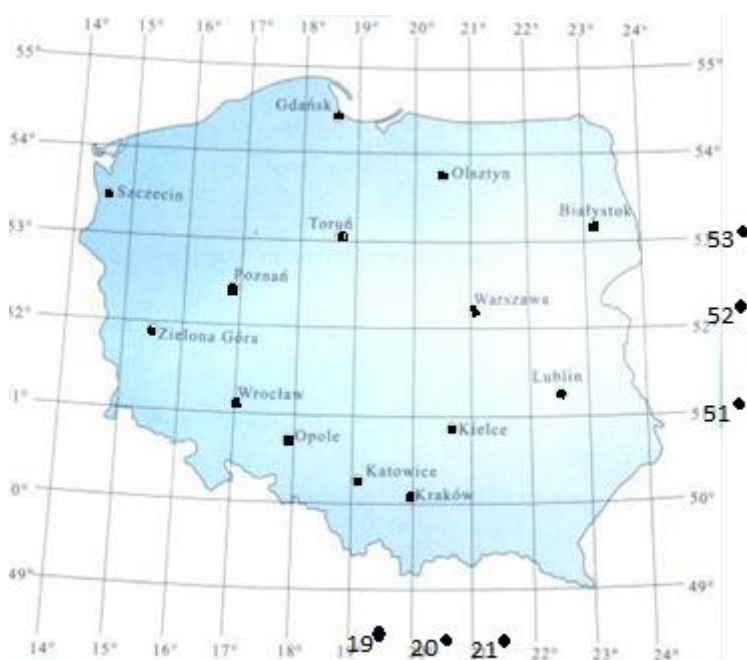
Zadanie 19. (3pkt)

Poniżej zamieszczono zdania dotyczące naszej planety. Jeśli zdanie jest prawdziwe wpisz w wykropkowane miejsce literkę (P) – prawda, jeśli zdanie jest fałszywe wpisz (F) – fałsz;

1. Szerokość geograficzna biegunów wynosi 90° . .....
2. Długość geograficzną wyznacza się według południków. ....
3. Obwód Ziemi na równiku wynosi 20 000km. ....
4. Układ południków i równoleżników na mapie tworzy siatkę kartograficzną. ....
5. Zwrotnik Raka leży na półkuli południowej. ....
6. Linia zmiany daty przebiega wzdłuż południka 180° . ....

Zadanie 20. (3 pkt)

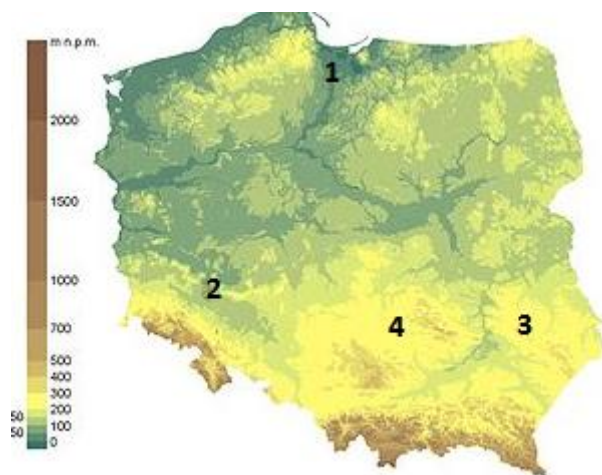
Przeanalizuj mapę Polski oraz podaną tabelę. Uzupełnij tabelę wpisując nazwę miasta zgodnie z podanymi wartościami współrzędnych geograficznych.

L.p	Współrzędne geograficzne	Nazwa miasta
1.	52°15' N; 21°02' E	
2.	53°18' N; 23°08' E	
3.	53°02' N; 18°42' E	

Zadanie 21. (2 pkt)

Polska to kraj zróżnicowany krajobrazowo o urozmaiconej rzeźbie terenu. Rozpoznaj zaznaczone na mapie hipsometrycznej krainy geograficzne Polski, wpisując w kwadrat właściwą cyfrę od 1-4.

Wyżyna Lubelska

Nizina Śląska

Żuławy Wiślane

Wyżyna Małopolska

Zadanie 22. (3 pkt)

Wpisz nazwę strefy krajobrazowej, której dotyczy opis

1. To rozległe i porośnięte trawami nizinne obszary strefy umiarkowanej. Lata są tu krótkie, gorące i suche, a zimy długie i mroźne. Rozwój roślin następuje dwukrotnie w ciągu roku: wiosną i jesienią. Latem rośliny usychają, a trawa żółknie, zimą ziemia zamarza i pokrywa się śniegiem.

2. Panuje tu wysoka temperatura oraz wilgotność spowodowana obfitymi deszczami. Wegetacja roślin trwa przez cały rok i dlatego tworzą one najbujniejsze zbiorowisko organizmów na Ziemi. Żyją tu papugi, kolibry i tukany oraz wiele gatunków małp: goryle, mandryle i szympanse. Stąd także pozyskuje się cenne gatunki drewna: mahoń, heban i palisander.

3. Obszar trawiasty, miejscami porośnięty przez zarośla i krzaki, a także pojedyncze drzewa (np. baobaby, akacje). Występuje w Ameryce Południowej, Afryce, Azji i Australii. Jest związany z klimatem podrównikowym. W porze deszczowej roślinność rozrasta się i przybiera kolory zielone, a porze suchej dominują kolory żółte i szare.

Zadanie 23. (1 pkt)

Wpisz w wypunktowane miejsce nazwę właściwości fizycznej ciał, dzięki której, w termometrze lekarskim w miarę wzrostu temperatury rośnie słupek rtęci.

.....

Zadanie 24. (2 pkt)

Wymienionym krainom geograficznym przyporządkuj nawę rzeki, która przepływa przez daną krainę. Odpowiedź wpisz w ramki.

1. Pojezierze Wielkopolskie	A. Wisła
2. Nizina Śląska	B. Bug
3. Nizina Mazowiecka	C. Warta
4. Polesie	D. Nysa Kłodzka

1	

2	

3	

4	

KARTA ODPOWIEDZI – etap wojewódzki

Kod ucznia

Data urodzenia ucznia

dzień   miesiąc   rok

Numer zadania	Odpowiedzi				Ilość Punktów (wypełnia Komisja)
1	A	B	C	D	
2	A	B	C	D	
3	A	B	C	D	
4	A	B	C	D	
5	A	B	C	D	
6	A	B	C	D	
7	A	B	C	D	
8	A	B	C	D	
9	A	B	C	D	
10	A	B	C	D	
11	A	B	C	D	
12	A	B	C	D	
13	A	B	C	D	
14	A	B	C	D	
15	A	B	C	D	

(wypełnia Komisja)

Suma punktów za zadania zamknięte

Suma punktów za zadania otwarte

Suma punktów za cały arkusz